

การบริหารการเงินธุรกิจขนาดย่อม

ตอนที่ 1 ได้เกริ่นถึงการบริหารการขยายตัวของธุรกิจในแง่ของการจัดการทางการเงิน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงการขยายตัวจากภายใน หรือการเติบโตจากการทำมาค้าขายเป็นลำดับแรก ลองจินตนาการว่าเริ่มต้นจะทำมาค้าขายอะไรนั้น คงต้องมีการประเมินความเป็นไปได้ของสินค้าหรือบริการที่ท่านคิดว่าจะทำมาค้าขายโดยอาศัยวิธีคิดธรรมดาๆ นี้แหละ เริ่มต้นต้องประเมินว่าสินค้าหรือบริการที่ท่านต้องการค้าขายนั้น มีผู้บริโภคจะซื้อหาหรือเรียกใช้บริการมากแค่ไหน (ซึ่งการวางแผนที่จะทำให้ขายสินค้าบริการนั้นได้มาก ๆ คงต้องอาศัยความรู้ทางการตลาด รวมทั้งการพิจารณาถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค) ที่นี้สมมติว่าท่านสามารถเลือกทำเล หรือกำหนดกลุ่มของลูกค้าเป้าหมายของท่านได้แล้ว ท่านคงต้องคิดต่อไปว่า สินค้าและบริการของท่านนั้นต้องการเครื่องไม้เครื่องมือ หรือสถานที่โชว์สินค้า หรือต้องการหน้าร้านขนาดเท่าไร ใช้เงินทุนเท่าไรในการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเหล่านั้น และเมื่อลงทุนในสินทรัพย์เหล่านั้นไปแล้ว สินทรัพย์เหล่านั้น น่าจะมีอายุใช้งานนานเพียงไร ก่อนที่จะต้องมีการปรับปรุงใหญ่ หรือต้องมีการลงทุนซื้อสินทรัพย์ใหม่ การดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวนี้ทฤษฎีวิชาการทางการเงินเรียกว่าการประเมินกระแสเงินสดและอายุของโครงการ เห็นไหมครับว่าจริง ๆ แล้ว การที่ท่านคิดวางแผนตามสามัญสำนึกปกติของคนทำมาค้าขายนั้น ไม่ได้ผิดแปลกแตกต่างไปจากสิ่งที่นักวิชาการและนักเรียนบริหารธุรกิจเรียนกันในห้องเรียน เมื่อท่านสามารถวางแผนว่าโครงการของท่านจะมีอายุกี่ปี ใช้เงินลงทุนเท่าไร และในแต่ละช่วงเวลาท่านจะได้รับเงินจากการทำมาค้าขายนั้นเท่าไร พร้อม ๆ กับได้ประเมินต้นทุนของการค้าขายในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งเมื่อท่านหาผลต่างของเงินจากการขายกับต้นทุนที่ต้องจ่าย ท่านก็จะทราบถึงกระแสเงินสดรับสุทธิ (ซึ่งอาจจะมีความแตกต่างจากกำไรทางบัญชีบ้างเล็กน้อย เพราะกำไรทางบัญชีมีการคำนึงถึงเรื่องค่าเสื่อมราคา ค่าใช้จ่ายและรายได้คงค้าง รวมทั้งพวกรายการล่วงหน้า ทั้งด้านค่าใช้จ่ายและรายรับ) ย้ำสักนิดหนึ่งก่อนว่าท่านประเมินอายุโครงการนั้น มิได้หมายความว่า เมื่อสิ้นสุดอายุที่ท่านได้ประเมินแล้ว จะแปลว่าท่านต้องเลิกทำมาค้าขาย แต่หมายความว่า อายุของสินทรัพย์ต่าง ๆ ที่ท่านลงทุนไปนั้นอาจจะถึงเวลาที่ต้องมีการปรับปรุงใหญ่ หรือต้องมีการลงทุนในการซื้อหาสินทรัพย์เหล่านั้น เข้ามาแทนที่สินทรัพย์เก่าที่เสื่อมสภาพลง จนไม่อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการผลิตสินค้าและบริการของท่านอีกต่อไป ท่านผู้อ่านอาจสงสัยว่าทำไมจึงไม่ยกตัวอย่างกิจการอะไรสักอย่างหนึ่งขึ้นมาเพื่อประกอบให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้น ต้องเรียนว่า ผมมีความสนใจในขั้นตอนนี้ ที่จะไม่ยกตัวอย่างประกอบ ด้วยเหตุผลที่ว่า กิจการแต่ละประเภทนั้น อาจจะมีการแตกต่างกัน ในลักษณะเฉพาะบางอย่าง ซึ่งหากยกตัวอย่างมาแล้ว จะทำให้ขาดความเป็นสามัญไป เหตุผลเล่น ๆ อีกประการหนึ่งก็คือว่าเมื่อเร็ว ๆ นี้ผมได้บรรยายหัวข้อหนึ่งในหลักสูตรบริหารธุรกิจขนาดย่อม (Mini MBA) ที่คณะฯ แล้วยกตัวอย่างกิจการทำขนมประเภทเบเกอรี่ ท่านผู้เข้าอบรมท่านหนึ่ง ถามว่าอาจารย์คณะนี้ ทำไมทุกคนยกตัวอย่างเบเกอรี่กันหมด หรือว่าอาจารย์คณะนี้ชอบทำขนมกันทุกคน ฮา. . . ผมก็เลยยังรู้สึกขัดเขินต่อการยกตัวอย่างประเภทธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นมา ไว้โอกาสต่อไป คิดตัวอย่างธุรกิจอื่นออก ค่อยว่ากันนะครับ

กลับมาดูถึงขั้นตอนการประเมินการทำความคุ้มค่าขายกันต่อไปนะครับ หลังจากประเมินกระแสเงินสดสุทธิ (Net cash flow) ของแต่ละงวดจนสิ้นสุดอายุของโครงการของท่านแล้ว ต่อไปท่านก็ต้องประเมินว่า โครงการนั้น มีความเหมาะสมในการดำเนินหรือไม่ โดยพิจารณาจากแนวคิดง่าย ๆ ว่า ถ้าได้มีการดำเนินโครงการนั้นแล้ว ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น (คือกระแสเงินสดรับสุทธิทั้งหมด) เทียบกับเงินลงทุนที่ต้องจ่ายไปเพื่อดำเนินโครงการ (จำนวนเงินที่ใช้ลงทุนในการซื้อสินทรัพย์ และจำนวนเงินลงทุนอื่น ๆ ที่จำเป็น) อย่างใดมากกว่ากัน หากผลประโยชน์มากกว่าเงินลงทุน ก็แปลว่า หากท่านทำโครงการนั้น ท่านก็จะมีมั่งคั่งหรือร่ำรวยขึ้นกว่าปัจจุบัน แต่หากเงินลงทุนมากกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับ ก็แปลว่า ท่านจนลง แค่นี้ท่านก็ตัดสินใจได้เองแล้วใช่ไหมครับ ว่ากรณีใดที่ท่านควรจะตัดสินใจลงทุน เรื่องจะไม่ยุ่งยากเลย หากท่านสามารถรวบรวมกระแสเงินสดรับในงวดที่ต่างกัน หรือเวลาที่ต่างกันของกระแสเงินสดแต่ละก้อนทั้งหมดเข้าด้วยกันได้ง่าย ๆ แล้วนำเงินลงทุนที่ท่านจำเป็นต้องใช้ไปลบออก ซึ่งผลสุทธিরหว่างกระแสเงินสดรับกับกระแสเงินสดจ่ายก็จะนำไปสู่การตัดสินใจเลือกทำหรือไม่ทำโครงการได้

แต่ในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ท่านไม่สามารถรวบรวมกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นต่างเวลากัน เข้าด้วยกันได้โดยง่าย เพราะมีเรื่องที่น่าเรียนทางการเงินรู้จักดี ก็คือเรื่องของมูลค่าของเงินในแต่ละช่วงเวลา (Time value of money) อธิบายง่าย ๆ ก็คือ เงินที่อยู่ต่างช่วงเวลากัน ก็จะมีดอกเบี้ยเกิดขึ้น ยิ่งระยะเวลาสั้น ดอกเบี้ยก็จะเป็นส่วนที่ทำให้เงินในวันนี้ มีจำนวนมากขึ้นในอนาคตมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ดังนั้นเพื่อที่จะคำนึงถึงอิทธิพลของดอกเบี้ย หรือเรื่องมูลค่าของเงินตามระยะเวลา ท่านก็แปลงเงินในอนาคตต่อนาทีที่เกิดขึ้นตลอดอายุโครงการของท่าน ให้มาอยู่ในเวลาปัจจุบันให้หมด แล้วจึงจะทำการรวบรวมกระแสเงินที่เป็นกระแสเงินสดรับเข้าด้วยกัน แล้วนำกระแสเงินสดจ่ายทุกก้อนที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันเรียบร้อยแล้ว ไปหักออกจากผลประโยชน์กระแสเงินสดรับที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน ผลของการหักลบระหว่างผลประโยชน์กระแสเงินสดรับกับกระแสเงินสดจ่าย ท่านก็จะได้กระแสเงินสดรับสุทธิที่คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน เรียกเป็นภาษาเทคนิคว่า มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดสุทธิ หรือ Net present value หรือที่รู้จักกันดีว่า NPV เห็นไหมครับว่าท่านสามารถประเมินโครงการลงทุนได้โดยไม่ต้องอ่านตำราที่ใช้ภาษายาก ๆ เพราะในความจริงแล้ว การประเมินโครงการ ก็เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างผลประโยชน์กับต้นทุนนั่นเอง

ดังนั้นในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณเงินทุน (Capital budgeting) ก็ไม่ได้เป็นเรื่องสลับซับซ้อนแต่อย่างใด แต่เป็นเรื่องที่ท่านรู้จักกันดีอยู่แล้ว สิ่งที่น่าสงสัยไว้ก็คือว่า การประเมินความเป็นไปได้ของโครงการนี้ หลังจากประเมินแล้ว หากพบว่าโครงการนั้นมีความเป็นไปได้ในเชิงการเงินและเศรษฐกิจ (Economic feasibility) ภาระหน้าที่ในการประเมินนั้น เป็นเพียงเริ่มต้นเท่านั้น

แหล่งที่มา หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ